

Vergaderjaar 1992-1993

22 958

Wijziging van de Coördinatiewet Sociale Verzekeringen en de Invorderingswet 1990 in verband met de toepassing van de ketenaansprakelijkheid in de confectiesector

Nr. 5

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 24 februari 1993

De vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ en de Bijzondere Commissie ISMO (17 050)², belast met het voorbereidend onderzoek, brengen van hun voorlopige bevindingen als volgt verslag uit.

¹ Samenstelling:

Leden: Spieker (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Schutte (GPV), Groenman (D66), Wolters (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Linschoten (VVD), Leijnse (PvdA), Janmaat (Centrumdemocraten), Doelman-Pel (CDA), voorzitter, G.H. Terpstra (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegheart (PvdA), Schoots (PvdA), Beijlen-Geerts (PvdA), Schimmel (D66), Rosenmüller (Groen Links), Huibers (CDA), Middel (PvdA), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Van Hoof (VVD), Van der Ploeg-Posthumus (CDA).

Plv. leden: Witteveen-Hevinga (PvdA), Soutendijk-Van Appeldoorn (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), Van der Vlies (SGP), Scheltema-de Nie (D66), Paulis (CDA), Franssen (VVD), Kamp (VVD), Van Nieuwenhoven (PvdA), Willems (Groen Links), G. de Jong (CDA), Tuinstra (CDA), De Kok (CDA), Akkerman (PvdA), Melkert (PvdA), Leerling (RPF), Kohnstamm (D66), Brouwer (Groen Links), Eisses-Timmerman (CDA), Van Gelder (PvdA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Reitsma (CDA), De Korte (VVD), Van Houwelingen (CDA)

² Samenstelling:

Leden: Van Dis (SGP), Gerritse (CDA), V. A. M. van der Burg (CDA), Van Houwelingen (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Linschoten (VVD), Van Rey (VVD), Vermeend (PvdA), Brouwer (Groen Links), Doelman-Pel (CDA), G. H. Terpstra (CDA), Biesheuvel (CDA), Vreugdenhil (CDA), Van der Vaart (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), G. de Jong (CDA), Schoots (PvdA), Ybema (D66), Beijlen-Geerts (PvdA), voorzitter, Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Van Heemst (PvdA), R. van Middelkoop (PvdA), Van Hoof (VVD).

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie achtten het vergroten van de mogelijkheden van de belastingdienst en de bedrijfsverenigingen om de door de loonconfectie-ateliers verschuldigde belasting en premies te innen, van groot belang. In dezen ondersteunden zij het voorliggende wetsvoorstel. Zij meenden inderdaad dat het aansprakelijk stellen van degenen die voordeel hebben van het werken met malafide onderaannemers een effectief middel is om malafide praktijken te bestrijden. Op een enkel punt hadden zij nog een vraag te stellen.

De leden van de PvdA-fractie hadden op hoofdlijnen met instemming kennisgenomen van het wetsvoorstel.

Deze leden deelden de opvatting van de regering dat de problematiek betreffende de confectiefraude onaanvaardbare proporties heeft aangenomen. Deze leden waren met de regering van mening dat wanneer in een bepaalde branche meer dan de helft van de productie op niet legale wijze geschiedt er sprake is van een onaanvaardbare situatie. De aan het woord zijnde leden merkten overigens nog op dat het wel geruime tijd geduurd heeft na de beantwoording van de schriftelijke vragen van 7 juni 1989 van het lid Kombrink voordat het tot feitelijke actie komt.

Plv. leden: Schutte (GPV), Frissen (CDA), Krajenbrink (CDA), Mateman (CDA), Spieker (PvdA), Korthals (VVD), Kamp (VVD), Swildens-Rozendaal (PvdA), Rosenmüller (Groen Links), Wolters (CDA), Smits (CDA), Bijleveld-Schouten (CDA), Van Iersel (CDA),

Wöltgens (PvdA), Wolffensperger (D66), De Hoop Scheffer (CDA), Leerling (RPF), Groenman (D66), Van Gelder (PvdA), Akkerman (PvdA), Zijlstra (PvdA), Leijnse (PvdA), Van Erp (VVD).

De leden van de PvdA-fractie hadden dan ook met instemming kennisgenomen van het plan van aanpak tot bestrijding van de confectiefraude en hadden besloten dit plan van aanpak in hun verdere beschouwingen te betrekken.

Deze leden zagen het onderhavige wetsontwerp dan ook als een onderdeel van een reeks maatregelen die tot een effectieve aanpak van de confectiefraude moet leiden. Onverlet hun instemming op hoofdlijnen verheelden de leden van de PvdA-fractie niet dat zij op een enkel punt in de memorie van toelichting en het plan van aanpak een aanvulling wensten of de argumentatie van de regering niet konden volgen.

Deze leden wezen er met name op dat soms een vergelijking met de bouwsector al te gemakkelijk gemaakt is. Niet alleen is er sprake van een totaal ander produkt (roerende zaken) maar ook is volgens de stukken de mate van fraude veel groter dan die ooit in de bouw het geval is geweest. Het frauduleuze is een wezenlijk deel van de bedrijfsvoering.

De leden van de VVD-fractie hadden voor wat betreft de doelstelling met instemming kennisgenomen van dit wetsvoorstel. Tegelijkertijd tekenden deze leden aan, dat dit wetsvoorstel slechts een onderdeel is van een noodzakelijk omvangrijker beleid, dat gericht is op de bestrijding van de confectiefraude.

De leden van de fractie van D66 hadden met grote belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel dat tot doel heeft de problematiek van de illegale ateliers in de confectie-industrie op te lossen. Het vergroten van de mogelijkheden van Belastingdienst en bedrijfsverenigingen om de door de illegale ateliers verschuldigde belasting en premies daadwerkelijk te innen, werd door de hier aan het woord zijnde leden als zodanig onderschreven. Zij hadden nog wel een aantal vragen en opmerkingen over de door de regering voorgestane oplossingen die er in algemene zin op neer komen of het wetsvoorstel niet te eenzijdig de nadruk legt op het vergroten van de belasting en premie-inkomsten door fiscus en bedrijfsvereniging terwijl de confectie-sector met een weinig effectieve en sluitende aanpak van de problematiek wordt geconfronteerd.

De leden van de Groen Links-fractie hadden met instemming kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij beperkten zich in hun bijdrage tot het maken van een enkele opmerking en het stellen van een enkele vraag ter verduidelijking. Deze leden wilden weten of, daar waar gesproken wordt over ongeveer 1000 illegale ateliers, de regering bij benadering kon aangeven hoeveel illegale buitenlanders bij dergelijke bedrijfjes in dienst zijn.

De leden van de GPV-fractie hadden met instemming kennisgenomen van het voornemen van het kabinet het ontduiken van belastingplicht en premieplicht in de confectiesector te bestrijden. De aanscherping van de regeling van de ketenaansprakelijkheid is daartoe een goed instrument. De vraag is echter of de doelstelling niet te smal is. Moet het beleid niet meer gericht zijn op het verschijnsel van de illegale confectie-ateliers en de bestrijding daarvan? En is het tevens niet zinvol zich af te vragen welke effecten een succesvol beleid terzake heeft op de maatschappelijke positie van illegale buitenlanders? Het is uiteraard noodzakelijk de mogelijkheden tot het verrichten van illegale arbeid te beperken, maar als er niet meer gebeurt dan dat, betekent dit alleen maar een verdere marginalisering van illegale buitenlanders. De vraag is of dat een gewenst effect is. Moet niet veel meer dan tot nu toe het geval is geweest gezocht worden naar mogelijkheden om illegalen een reëel terugkeerperspectief te bieden? Als dat gerealiseerd zou kunnen worden

zou ook meer aandacht mogen en kunnen worden besteed aan een actief opsporingsbeleid terzake van illegale arbeid. Welke mogelijkheden bestaan daartoe?

Het lid van de RPF-fractie had met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Hij stelde met voldoening vast dat de regering maatregelen wil treffen tegen het verschijnsel van de illegale loonconfectie. Hij meende dat het onderhavige wetsvoorstel een goede bijdrage aan het terugdringen van dat verschijnsel kan leveren. Met de regering was dit lid van oordeel dat, teneinde ook in de confectiesector effectief met de ketenaansprakelijkheidsregeling te kunnen optreden, het noodzakelijk is de uitzonderingsbepaling voor de confectiesector te schrappen. Dit lid legde de regering echter de vraag voor of hiermee een uiterste inspanning is geleverd om de praktijken van de illegale confectie-ateliers terug te dringen. Heeft de overheid niet meer mogelijkheden tot het treffen van maatregelen dan voorgelegd in het onderhavige wetsvoorstel? Is afgezien van een meer verstrekkend voorstel, omdat dat zou leiden tot een onaanvaardbare administratieve lastenverzwaring voor de confectiebranche? Biedt het wetsvoorstel een adequate oplossing voor de gesignaleerde problemen, zoals de inkomstenderving voor het rijk en concurrentievervalsing in de branche?

Het lid van de RPF-fractie vroeg de regering om de internationale dimensie van de problematiek sterker te belichten. Welke maatregelen worden in ons omringende landen getroffen? Bestaat de mogelijkheid dat de problematiek op afzienbare termijn in EG-verband wordt tegengegaan? Zal de Nederlandse confectiebranche niet onevenredig zwaar worden getroffen als in andere landen nog niet of nauwelijks maatregelen worden genomen?

2. Ketenaansprakelijkheid en loonconfectie

De leden van de fractie van D66 begrepen dat het wetsvoorstel alleen effect zal hebben op koop en verkoop van zogenaamde toekomstige zaken (= nog te produceren produkt). De koop en verkoop van bestaande zaken (= gereed produkt) zal echter niet worden getroffen. Naar aanleiding van een commentaar van de Vakraad voor de Confectie-Industrie (d.d. 8 februari 1993) hadden zij graag een nadere reactie van de regering op de opvatting dat dit onderscheid niet hanteerbaar is voor de confectiebranche aangezien in veel gevallen niet bekend is of produkten wel of niet reeds geproduceerd zijn. Zal het handhaven van dit onderscheid leiden tot tal van mogelijkheden tot wetsontduiking? Zal dit onderscheid de confectiesector niet opzadelen met allerlei niet of moeilijk in te dekken risico's van aansprakelijkheidsstelling?

De leden van de Groen Links-fractie wilden nader ingaan op het punt van de ketenaansprakelijkheid. De regering stelt in de memorie van toelichting (pag. 3): «De ervaring met de ketenaansprakelijkheid heeft geleerd dat het aansprakelijk stellen van degenen die voordeel hebben van het werken met malafide onderaannemers een effectief middel is om malafide praktijken te bestrijden». Kan de regering in de memorie van antwoord wat uitvoeriger ingaan op die opgedane ervaring, om e.e.a. nog te verduidelijken?

3. Werkwijze van de illegale loonconfectie

De leden van de CDA-fractie waren bekend met het feit dat ook in de confectiebranche het besef gegroeid was dat de problemen met illegaliteit in de sector uit de hand dreigden te lopen. In principe duiden zij de

afpraak in de Vakraad voor de confectie-industrie over bonafide contracten dan ook positief. Ofschoon zij dit deden, achtten zij daadwerkelijke controle ter plekke van groot belang. Kan inzicht worden gegeven in welke mate dit gebeurde, zo vroegen deze leden. Was er door invoering van dit systeem nu al dan niet sprake van terugdringing van illegaliteit?

De leden van de VVD-fractie hadden begrepen dat bij het opereren van de illegale confectie-ateliers ook regelmatig op de een of andere wijze gebruik gemaakt wordt van het buitenland. Zij vroegen in hoeverre dergelijke praktijken op dit terrein bekend waren, in hoeverre daaraan aandacht wordt gegeven en of het zinvol is dienaangaande te komen tot een of andere vorm van internationale aanpak.

De leden van de GPV-fractie hadden er goede nota van genomen dat in de memorie van toelichting wordt gesteld dat veel van de illegale confectie-ateliers niet zouden kunnen bestaan indien zij zich aan de wettelijke regels zouden houden. Is er enig inzicht in het totale markt-aandeel van illegale bedrijven op de totale confectie-produktiemarkt? Een effectieve bestrijding van de illegale ateliers zal ongetwijfeld ingrijpende gevolgen hebben voor deze branche. Wordt een substantiële mate van toeneming van legale werkgelegenheid verwacht? Wordt een substantiële stijging van de prijzen van textielproducten verwacht, en wellicht als gevolg daarvan weer een afname van de werkgelegenheid?

De leden van de GPV-fractie merkten op dat de omloopsnelheid in deze branche in alle opzichten hoog is. De produktieketen wordt snel doorlopen maar ook de levensduur van de bedrijven is kort. Een malafide ondernemer wordt het ook wel erg makkelijk gemaakt zijn publiekrechtelijke verplichtingen te ontduiken. Wie een bedrijf begint en een loonbelastingnummer aanvraagt moet daar in de regel ongeveer een half jaar op wachten. Bij de bedrijfsverenigingen gaat het beter, maar daar is ook niet altijd van een prompte reactie sprake. Tegen de tijd dat de belastingdienst eindelijk zo ver is met het verstrekken van een loonbelastingnummer is in deze sector het bedrijf al weer opgeheven en vervangen door een ander. De dienstverlening van de zijde van de overheid is dus ook sterk voor verbetering vatbaar. Mogelijkerwijs kan dat ook meewerken aan bestrijding van belastingontduiking. Hoe oordelen de bewindslieden hierover?

4. De verleggingsregeling omzetbelasting

De leden van de PvdA-fractie hadden met instemming kennisgenomen van het machtigingsverzoek aan de commissie van de EG tot uitbreiding van de verleggingsregeling voor gevallen van onderaanneming in de confectiesector. Wel vroegen zij zich af binnen welke termijn een en ander tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 zal leiden.

5. Het begrip eigenbouwbouwer in de loonconfectie

De leden van de CDA-fractie vroegen of verder kan worden aangegeven wanneer het onderzoek van de interdepartementale werkgroep over de wenselijkheid tot het invoeren van een opdrachtgeversaansprakelijkheid in de confectiebranche is afgerond. Was de regering het in dezen met de leden van de CDA-fractie eens dat iedere mogelijkheid tot aanpakken van dit omvangrijke probleem moest worden aangegrepen?

De leden van de fractie van de PvdA waren ingenomen met het feit dat thans een interdepartementale werkgroep de wenselijkheid van en de mogelijkheden tot het invoeren van een opdrachtgeversaansprakelijkheid in de confectiebranche bestudeert. Met de Vakraad voor de confectie-industrie deelden zij de mening dat opdrachtgeversaansprakelijkheid in principe wenselijk is. Zij vroegen zich af welke bezwaren de regering eigenlijk nog ziet. Er bestond bij deze leden gereede twijfel of ook kopers middels artikel 416 Sr aangepakt zouden moeten worden. Zodra de tewerkstelling van illegale werknemers een misdrijf is geworden is dit mogelijk. Deze leden meenden dat een particuliere koper die in een winkel een artikel koopt tegen een lage prijs daaruit niet onmiddellijk de conclusie kan trekken dat dit artikel op illegale wijze is vervaardigd. De zinsneden onder 3.1. in het plan van aanpak zouden mogelijk tot deze conclusie kunnen leiden. Deze leden hadden er geen overwegende bezwaren tegen om handelaren in op malafide wijze geproduceerde goederen behalve met de WKA ook met art. 416 Sr aan te pakken. Zij vroegen zich wel af of er geen mogelijkheid zou bestaan om tot een soort «waarmerk» te komen, dat in kleding bevestigd kan worden als een soort bewijs van legale produktie, zodat ook particuliere kopers zelf weten waar zij aan toe zijn.

De leden van de VVD-fractie hadden in het plan van aanpak tot bestrijding van confectiefraude, dat hun inmiddels separaat van dit wetsvoorstel had bereikt, gelezen, dat met de «textielbranche» overleg was gevoerd over deze problematiek. Van de zijde van de Vakraad voor de Confectie-industrie hadden zij begrepen, dat er nog een aantal bezwaren bestaan tegen het voorliggende wetsvoorstel. Dat bracht de aan het woord zijnde leden tot de vraag in hoeverre deze bezwaren in dat overleg aan de orde zijn geweest, respectievelijk nog zijn. Door deze leden werden in dat verband de volgende aandachtspunten genoemd:

- behalve op de (hoofd)aannemer/onderaannemer zou de ketenaansprakelijkheid ook van toepassing moeten zijn op de opdrachtgever;
- de ketenaansprakelijkheid zou zich moeten uitstrekken tot iedere koop en verkoop, ongeacht of dit een gereed produkt betreft of niet;
- de tussenhandel zou onder de omschrijving het begrip «de vervaardiging en elke daarop gerichte handeling van kleding, andere dan schoeisel» moeten worden gebracht.

Het was deze leden bekend, dat ten aanzien van het eerste onderwerp een interdepartementale werkgroep actief is. Is het mogelijk dat de uitkomsten van die werkgroep nog bij de verdere behandeling van dit wetsvoorstel kunnen worden betrokken, zo vroegen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de D66-fractie constateerden uit het SVR-advies (juni 1992) dat – alvorens iemand als eigenbouwer kan worden aangemerkt – er aan een aantal voorwaarden moet zijn voldaan waarbij met name over de twee ook in de memorie van toelichting (blz.6) genoemde voorwaarden de nodige onduidelijkheid bestaat. De leden van de D66-fractie achtten het feit dat de regering in de memorie van toelichting (blz.6) zich expliciet uitlaat over de voorwaarde van «de normale uitoefening van het bedrijf» van belang. Overigens constateerden zij dat de SVR in haar advies (blz.13) de nodige twijfel uitspreekt over de reikwijdte van het wetsvoorstel juist omdat het begrip «normale werkzaamheden» in de jurisprudentie nog niet voldoende is uitgekristalliseerd.

De in de memorie van toelichting (blz.7) gemaakte opmerking dat eventueel ook de opdrachtgever aansprakelijk gesteld zou moeten kunnen worden via de Wet Ketenaansprakelijkheid Confectiesector, kwam deze leden als belangrijk voor. Een effectieve en sluitende aanpak van de problemen met de illegale ateliers maakt deze uitbreiding naar de

opdrachtgevers wenselijk. Op welke termijn zal de interdepartementale werkgroep haar onderzoek afronden over de mogelijke invoering van opdrachtgeversaansprakelijkheid in de confectiesector? De leden van de D66-fractie waren van mening dat over een en ander in ieder geval duidelijkheid moet worden gegeven nog vóór de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel. Zij zagen een reactie van de regering met belangstelling tegemoet.

Ook de leden van de fractie van Groen Links vroegen wanneer de interdepartementale werkgroep die de wenselijkheid van en de mogelijkheden tot het invoeren van een opdrachtgeversaansprakelijkheid in de confectiebranche bestudeert, was ingesteld, en op welke termijn de bevindingen van de werkgroep konden worden verwacht.

Het lid van de RPF-fractie had begrepen dat het voorliggende wetsvoorstel alleen van toepassing is op de (hoofd)aannemer/onderaannemer. Waarom strekt de reikwijdte zich niet eveneens uit tot de opdrachtgever? Is een sluitende aanpak van de problematiek mogelijk zonder dat de opdrachtgever daarbij wordt betrokken?

Het RPF-fractielid had er kennis van genomen dat een interdepartementale werkgroep de wenselijkheid van en de mogelijkheden tot het invoeren van een opdrachtgeversaansprakelijkheid in de confectiebranche onderzoekt. Dit lid was benieuwd naar de resultaten van dit onderzoek. Wanneer zullen die naar verwachting worden bekendgemaakt?

6. Het gebruik van geblokkeerde rekeningen

De leden van de PvdA-fractie meenden dat hier een van de belangrijkste elementen van de voorgenomen uitbreiding van het werkgebied van de WKA te vinden is. Een zorgvuldige toetsing van de aanvraag door de bedrijfsvereniging en de ontvanger achtten zij dan ook van het grootste belang. In dit verband meenden deze leden dat het z.g. «clearing house» zoals geopperd door de Vakraad nadere bestudering verdient. In het geval van de bouwsector is een dergelijk instituut waar de PvdA voor pleitte steeds door de regering afgewezen. De leden van de PvdA-fractie meenden echter dat er in het geval van toepassing van de W.K.A. in de textielsector meer argumenten voor een dergelijk centraal betalingsinstituut bestaan. De Vakraad geeft er een aantal waarvan deze leden graag zagen dat deze nader bestudeerd zullen worden.

Overigens deelden de leden van de PvdA-fractie niet op voorhand de mening van de Vakraad dat een betaling via het z.g. «clearing house» altijd zonder meer tot vrijwaring moet leiden.

Deze leden achtten het belangrijk dat er een stelsel zoals in de bouw gaat ontstaan waarbij opdrachtgevers zoveel mogelijk zelf uitzoeken wat bonafide onderaannemers zijn.

Het leek deze leden wenselijk dat de regering de voor en tegens van zowel geblokkeerde rekeningen, als van het clearinghouse goed inventariseert en met een onderbouwd voorstel ter zake komt.

Van de zijde van de branche is aandacht gevraagd voor de vrijwaring van de hoofdaannemer, indien deze de premie en belasting afdraagt en het in het leven roepen van een «clearing-house». Hoewel een soortgelijke problematiek ook al aan de orde was geweest bij de discussie rond de werking van de WKA, vroegen de leden van de VVD-fractie of de regering kan aangeven of en zo ja, hoe aan deze wensen tegemoet zou kunnen worden gekomen.

De leden van de D66-fractie hadden voorsnog twijfels of de ketenaansprakelijkheidsregeling er toe zal leiden dat enerzijds de hoofdaannemers in de confectiesector de mogelijkheid zullen krijgen hun risico om aansprakelijk gesteld te worden, te beperken en anderzijds de fiscus en bedrijfsvereniging premies en belastingen efficiënt kunnen innen.

Illegaal opererende confectie-ateliers blijken veelal een korte levensduur te hebben en regelmatig van eigenaar en vestigingsplaats te wisselen hetgeen er toe kan leiden dat gegevens bij de fiscus en bedrijfsvereniging zullen ontbreken of tot extra administratieve lasten zullen leiden. Bij illegale confectie-ateliers ontbreekt veelal continuïteit van de bedrijfsvoering hetgeen een g-rekeningensysteem wellicht minder bruikbaar maakt. Wat is de opvatting van de regering hierover?

In de confectiesector wordt gewerkt met een groot aantal transacties van veelal beperkte omvang. Aangezien voor elke transactie tussen hoofdaannemer en onderaannemer bij een g-rekeningensysteem een overmakingsovereenkomst moet worden afgesloten, leidt dit tot relatief veel administratieve lasten voor de sector. De sector onderscheidt zich wat dat betreft vrij sterk van bijvoorbeeld de bouwsector. Is de regering van mening dat een g-rekeningensysteem de meest efficiënte manier is om de illegalenproblematiek in de confectiesector op te lossen?

De leden van de D66-fractie vernamen dat in de confectiesector veelvuldig wordt gewerkt met tussenhandelaren die geen personeel in dienst hebben, waardoor geen g-rekening kan worden verkregen. Deze tussenhandelaren zijn veelal niet bekend bij de bedrijfsverenigingen. Ook de regering geeft aan (memorie van toelichting, blz.4) dat juist de tussenhandelaren een centrale rol spelen omdat zij rechtstreeks contacten onderhouden met zowel het winkelbedrijf als de ateliers waar de productie plaatsvindt. Is de veronderstelling juist dat de tussenhandel bij een g-rekeningensysteem juist gemakkelijk buiten het systeem zal vallen (door bijvoorbeeld naar het buitenland uit te wijken)? Zal het invoeren van een g-rekeningensysteem dan niet voor een belangrijk deel haar doel voorbij schieten doordat de tussenhandel zich er gemakkelijk aan kan onttrekken?

De aan het woord zijnde leden van de D66-fractie hadden graag een reactie van de regering op het voorstel van de Vakraad voor de Confectie-industrie om een wettelijk erkend «clearing-house» op te richten dat verantwoordelijk is voor de doorstorting van premies en belastingen naar de leveranciers, de bedrijfsvereniging en de fiscus. Een dergelijk «clearing-house» zal dan in de plaats komen van een g-rekeningensysteem.

De leden van de GPV-fractie merkten op dat het voor een bevredigende werking van de ketenaansprakelijkheid noodzakelijk is dat de zogenaamde g-rekeningen alleen kunnen worden gehanteerd door bonafide bedrijven. Ontvanger en bedrijfsvereniging hebben de bevoegdheid het aangaan van een g-rekeningovereenkomst met een verdacht bedrijf te weigeren. Hoe zullen deze instanties in de praktijk beoordelen of er sprake is van een bedrijf waarmee op legale wijze zaken kunnen worden gedaan? Welke selectiecriteria zullen zij daarbij in de praktijk hanteren?

De vakraad voor de confectie-industrie heeft in zijn brief van 8 februari jl. gewezen op een aantal praktische problemen die men verwacht bij het gebruik maken van de g-rekeningen. Ook zij wezen op het gebrek aan bedrijfscontinuïteit in deze sector en op het zeer grote aantal relatief kleine bedragen dat wordt betaald. De administratieve belasting zal voor de betrokken bedrijven daardoor erg zwaar worden. Zij opperden het

alternatief van een wettelijk geregeld «clearing house». Acht de regering dit een reëel begaanbare weg? Voorts vroegen de leden van de GPV-fractie de bewindslieden in te gaan op de opmerkingen van de genoemde vakraad over de wenselijkheid de opdrachtgever eveneens aansprakelijk te kunnen stellen en over de wenselijkheid het wetsvoorstel zich ook te laten uitstrekken over gereed zijnde producten.

Het RPF-fractielid vroeg de regering of de voordelen van het werken met het systeem van geblokkeerde rekeningen in de confectiebranche opwegen tegen de bezwaren. Hij verwees naar de brief van de Vakraad voor de Confectie-Industrie d.d. 8 februari 1993, waarin verschillende minpunten worden opgesomd.

7. Gevolgen voor de confectiesector

De leden van de PvdA fractie vroegen zich af of er niet meer gedaan kan worden om illegale ateliers te laten voldoen aan alle eisen om legaal te kunnen functioneren. In automatisering zagen deze leden niet zoveel mogelijkheden in deze sector, die per definitie gericht is op het vervaardigen van kleine series.

Het op maat snijden van stoffen kan geautomatiseerd worden (cadcam technieken kunnen ingevoerd worden) het stikken, wat het meest arbeidsintensief is niet. Het aanbod van gekwalificeerd personeel zal d.m.v. scholingsmaatregelen vergroot moeten worden. Deze leden achtten het wenselijk dat de regering haar scholingsplannen nader preciseert.

Daarnaast achtten deze leden het noodzakelijk dat er een aanzienlijke imagoverbetering van de hele sector komt. In de integrale aanpak van de interdepartementale werkgroep achtten zij daarvoor zeker aanknopingspunten aanwezig. Verbetering van de arbeidsomstandigheden zou volgens hen tezamen uiteraard met de betaling van c.a.o.-lonen belangrijk kunnen bijdragen tot die imagoverbetering.

Deze opvatting sluit aan op die van de regering in het plan van aanpak confectiefraude.

Met name de mogelijkheid van de organisatie van arbeidspools sprak deze leden aan. Het leek deze leden echter wel nodig het overleg met de sector aanzienlijk te intensiveren. Gaarne vernamen deze leden hoe de regering van plan is dit overleg gestalte te geven.

Overigens vroegen de leden van de PvdA-fractie zich af of de krachtige bestrijding van de illegale ateliers ook zal leiden tot vermindering van het aantal illegale vreemdelingen. Tevens stelden zij zich de vraag of er niet het gevaar bestaat van een «verder ondergronds» gaan van deze vreemdelingen, waarbij overigens de kans bestaat dat op kleinere schaal illegaal thuiswerk zal plaatsvinden en anderzijds de kans op afglijden naar de «echte» criminaliteit bestaat.

Kan de regering aangeven welk pakket maatregelen in voorbereiding is om bovenstaande problemen het hoofd te bieden?

8. Handhaving

Met instemming namen de leden van de PvdA-fractie kennis van de opvatting van de regering dat een goed georganiseerde gegevensuitwisseling de basis dient te vormen van het handhavingsbeleid.

Veel nadruk zouden deze leden daarom willen leggen op een veel betere controle door de K.v.K. bij registratie (overigens niet alleen in de confectiebranche). Zij meenden overigens dat een en ander moeilijk te verwezenlijken zal zijn zonder verdere personeelsuitbreiding bij de onderscheidene diensten en deelden voorlopig niet de opvatting van de regering in dezen, dat een en ander zonder personeelsuitbreiding te verwezenlijken zal zijn.

De leden van de VVD-fractie verwezen naar hun eerdere opmerking over een bredere aanpak. In dat verband wezen zij nadrukkelijk op de noodzakelijke aandacht, inzet, menskracht enz. bij de betrokken uitvoeringsorganen. Zij onderschreven hetgeen de regering daarover zegt in de memorie van toelichting, onder het hoofd «Handhaving» en memoreerden nog eens hetgeen zij dienaangaande naar voren hadden gebracht in een recente Uitgebreide Commissievergadering over bijlage 22 van de Miljoenennota, het fraudebeleid.

Met betrekking tot het functioneren van de WKA verwezen deze leden, mogelijk ten overvloede naar hetgeen daarover aan de orde was geweest in een recent Mondeling Overleg over het functioneren van de WKA.

9. Emancipatorische consequenties

Blijkens de memorie van toelichting bevat het wetsvoorstel naar het oordeel van de regering geen specifieke negatieve of positieve consequenties ten aanzien van de positie van vrouwen. De leden van de GPV-fractie vroegen of het niet zo is dat met name juist vrouwen werkzaam zijn in de illegale confectie-ateliers, zodat met name zij de gevolgen zullen gaan ondervinden van dit aangescherpte beleid.

10. Slotopmerkingen

Tot slot achtten de CDA-leden de preventieve werking van het onderhavige wetsvoorstel van het grootste belang. Het risico dat een hoofdaannemer (confectiebedrijf) aansprakelijk gesteld zou worden moest naar hun mening dermate groot zijn, dat dit het bedrijf zou weerhouden om met een illegaal atelier in zee te gaan. In hoeverre dacht het kabinet dit te kunnen bereiken met het onderhavige wetsvoorstel?

Zoals eerder vermeld hadden de leden van de PvdA-fractie waardering voor de wijze van aanpak zoals voorgesteld in wetsontwerp 22 958 en het plan van aanpak.

Zij ondersteunden met name de keuze voor een integrale aanpak. Zij onderkenden echter ook het gevaar dat een dergelijke aanpak kan leiden tot een wachten op elkaar van de onderscheidene diensten. Gaarne vernamen zij van de regering de precieze tijdsplanning voor de komende periode. Ook waren zij benieuwd hoe het overleg met de branche verder gevoerd gaat worden.

De leden van de VVD-fractie herhaalden dat zij met inachtneming van voorgaande vragen en opmerkingen konden instemmen met dit wetsvoorstel.

De leden van de fractie van Groen Links meenden dat het aanpakken van illegale confectie-ateliers niet snel genoeg geregeld kon worden en drongen aan op een voortvarende behandeling van dit wetsvoorstel. Het had hen namelijk teleurgesteld dat het de regering zoveel tijd had gekost om tot indiening ervan te komen. Immers, reeds in 1987 werden in Economisch Statistische Berichten beleidsaanbevelingen gedaan naar aanleiding van onderzoeksresultaten, waarin werd geconcludeerd dat 40% tot 60% van de productie in de confectie-industrie «zwart» werd verricht. Inmiddels waren we ruim vijf jaar verder.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel I en II

Het lid van de RPF-fractie vroeg of de omschrijving «de vervaardiging en elke daarop gerichte handeling van kleding, anders dan schoeisel» wel ruim genoeg is. Hierin wordt namelijk geen rekening gehouden met de situatie, waarin een aannemer niet zelf de kleding en kledingtoebehoren vervaardigt, maar dit geheel aan derden overlaat. Zal de wet op dit punt niet gemakkelijk kunnen worden ontdoken?

De voorzitter van de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Doelman-Pel

De voorzitter van de Bijzonder Commissie ISMO,
Beijlen-Geerts

De griffier van de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Jooren